

Alltid 9. april

leder

"Aldri mer 9. april" – heter det. Men dette gjelder ikke bokbransjen.

Stadig kommer det ut nye bøker, med nytt materiale som avdekker eller kaster nytt lys over dramatiske episoder under krigen. Ingen annen periode i norsk historie er så godt beskrevet og likevel er vi ennå ikke ferdig med denne delen av historien.

Ja, det leses som aldri før om krigen. Kanskje har det sammenheng med det forfatteren Anthony Beevor mente var forklaringen på hans suksess: Dagens mennesker finner hverdagen enkel og grei. Da vil de lese om andre tider og om menn og kvinner som virkelig møtte utfordringer – da det sto om livet. Derfor kan man lese om fortiden og spørre seg selv, hvordan ville man selv handlet? Det gir jo bøker en ekstra dimensjon.

Da oberst Eriksen på Oscarsborg ble klar over at ukjente krigsskip trengte inn i Oslofjorden, var det første gang i den unge nasjons historie at det ble åpnet ild med skarp ammunisjon. Handlet han riktig i forhold til de retningslinjene som var gitt? (se side 26)Konsekvensene av feil valg i denne ut-satte posisjon var stor. Veien fra seierspallen til fornedrelse kunne ut fra de uklare politiske signalene som var gitt, vært svært kort.

Ungdommen i Nord-Norge stilte opp til en mobilisering, nesten uten unntak i 1940. Noen hadde bare noen dagers

Behandlingen av Narvik-veteranene var uverdigg.

sommerrekruttskole bak seg. Også de tok et valg. Operasjonene i de barske vinterfjellene rundt Narvik var svært krevende, men antall deserteringen var få. Temperaturen var nede i 15 minusgrader om natten i april. De overnattet i snøhuler, og de hadde bare ski og bjerkeris som underlag. Ingen soveposer, bare ulltepper! Maten var kald hermetikk som de hentet på "frivakten", en marsj som kunne ta 5-6 timer. I to måneder holdt de ut. Som en tjenestegjørende hæroffiser sa det: Jeg tviler på at dagens avdelinger ville klart dette selv i fredstid. Legg så til angrepsoperasjoner med drepte og skadete kamerater.

Men Narvik har en ekstra dimensjon og en særlig appell til ettertiden. Da senskadene meldte seg for Narvik-veteranene nedsatte man på 80-tallet et utvalg som konkluderte med at fiskebøndene fra Nord-Norge var vant til tøffe forhold, derfor var innsatsen deres ikke en så stor ekstraordinær belastning. Krigspensjon ble ikke gitt. Den måten å behandle veteraner gjør at slagordet "Aldri mer 9. april" får en ekstra dimensjon som peker framover.

Innhold

- 6 Danmark utsetter valg av kampfly
- 8 Russland kjøper skip fra Frankrike
- 10 Sverre Diesen får motbør
- 12 Nederland en nær alliert
- 16 M 113 – sprek 50 åring
- 18 De "Danske Tigre"
- 20 Oscarsborg 9. april
- 22 Hvorfor skjøt oberst Eriksen
- 26 Heltene ved Narvik
- 30 Har Hæren glemt Narvik
- 34 Slå sammen Hæren og Heimevernet

Var oberst Eriksens ordre om ild fra Oscarsborg 9. april er ren protesthandling.

Utgiver:
Norges Forsvarsforening
Stiftet 1886